

oénass, P jõeime; L saanad (:saun), Ä laalab, MM laalatusel, Kod. aagub (:aukma), P lõona. Teatavil juhtumusil diftongide järelliige $i > e$ PTm. alal ka tugevas astmes (L, Ä aed, aeg, L, Ä, Kod. aer, poeg, L kuer, L, Ä, Kod. kaev), kuna LTm. alal i on püsinud: TM, V, R, P *kaiv, aid, päiv, air, aig* jne. Tähele panna samuti: LTm *ain, saivass, sain* = PTm. *ein, teivass, sein*. — 35. Vokaalharmoonia on täiesti tundmatu PTm. alal (maha arvatud Kod.): L *lökkama, lühike*, Ä *kälissed*, MM *üva* = hea. Vok. \ddot{a} esineb järgsilpides Kod. (*äbemätä, pedäjäd*) ja tervel LTm. alal (maha arvat. TM põhjaosa): TM *pedäjäss*, V *küpä*, R *ütessä*. Vok. \ddot{u} ei esine järgsilpides PTm. ega osalt LTm.: Kod. *tüli*, Tm *väsima, lännu, eituma*, R *eituma* kohkuma'; Võnnus, Otepääs ja osalt Kamb. aga \ddot{u} : V *eitümdä, pässill*

E. Witoffi foto.

33. joon. Kõõla kalme „Veski“ talu väljal Laiuse kihelk.

'margapuu', *mürätänü* 'tilgastanud'. — 36. Järgsilpide \ddot{o} on püsinud ainult paiguti Võnnus ja Sang.: V *nõstmõ* 'rõuged', Sang. *til'lukõnõ*. — 37. Tüve lõppvok. i ja u on kadunud ajasõnus LTm. ja osalt PTm². alal (Kod.): TM *rühkmä* 'ruttama', *nuutsma*, R, Sang. *litsma, põimma* 'vilja lõikama', Kod. *kutska* = kutsuge, *pühknud* (kuid Ä *litsuma*, L *sun'dima, litsuma*).

II. Tm. murrete sõnakujude iseloomustuseks võiks nimetada: 1. LTm. alal i -mitmuse laialdasem tarvitamine kui harilikult PE-s: TM *asju* = asjade, Sang. *mul'gel* = mulkidel, *lavvust* = laudadest, *tütrile* = tütardele. — 2. Paiguti on oleviku mitm. 3. isikust -va- tarvitusele võetud ka minevikus ja akt. II partitsiibis (esineb ka mujal Ida- ning Lõuna-Eestis): MM *ajasivad, ütelsivad, nemad kannovad*, Ä *olid toonuvad*, TM *kan'niva* = (nad) kandsid, *tulnova* = (nad) tulnud, V *lauliva* = (nad) laulsid, Kamb. *kakiva* = (nad) kat-